

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 17/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., zastúpeného JUDr. Martinom Cibulom, M. Pišúta 919/2, Liptovský Mikuláš, vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1 Tpo/24/2013-160 z 28. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2013 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej

len „krajský súd“) č. k. 1 Tpo/24/2013-160 z 28. mája 2013 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Sťažovateľ v podanej sťažnosti postupu všeobecných súdov pri rozhodovaní o väzbe vytyka predovšetkým to, že „*Krajský súd v Žiline pri rozhodovaní o sťažnosti, resp. v konaní, ktoré predchádzalo vyneseniu... napadnutého uznesenia, porušil označené základné práva... v tom smere, že sťažovateľovi nevytvoril žiaden priestor na obhajobu, keď o podanej sťažnosti rozhodol hneď na druhý deň (28. 05. 2013) po tom, ako bolo uznesenie Okresného súdu Námestovo doručené obhajcovi sťažovateľa (27. 05. 2013), hoci len odvtedy sa najskôr mohol obhajca obvineného oboznámiť s jeho písomným odôvodnením a konkrétnymi dôvodmi vzatia obvineného do väzby. Až doručením písomného vyhotovenia uznesenia okresného súdu a oboznámením sa s jeho obsahom mal sťažovateľ reálnu možnosť predniesť námietky, ktoré má proti dôvodom tohto uznesenia a až následným dňom mohol najskôr poslať písomné odôvodnenie sťažnosti, no vtedy už odvolací súd o sťažnosti (ústne zahlásenej) rozhodol.*“. Podľa názoru sťažovateľa mal „*Krajský súd v Žiline... uvedenú situáciu riešiť ústavne konformným výkladom ust. § 302 ods. 2 Tr. poriadku a o sťažnosti mal rozhodovať na verejnom zasadnutí alebo v inom termíne a umožniť tak účasť obvineného na súdnom konaní a nie ho vylúčiť z prejednávania sťažnosti*“.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa... na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1. ods. 3 písm. b), c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy... Uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 05. 2013. sp. zn.: 1 Tpo/24/2013, porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 05. 2013, sp. zn.: 1 Tpo/24/2013 sa zrušuje.

Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa...“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

6. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom.

7. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je

ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

8. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotný návrh, bez podpisu osoby sťažovateľa alebo jeho právneho zástupcu, čím tak konal v rozpore s ustanovením § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Uvedený nedostatok nebol odstránený ani do času rozhodovania ústavného súdu.

9. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 napr. uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

10. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len

procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2014